

Kemijärven Kylävara -hanke

KH 19.05.2025
364/02.05.02/2025

Kemijärven kylät ja Kemijärven kaupungin maaseutusihteeri ovat suunnitelleet Älykäs kylä - yhteistyöhanketta, joka vahvistaisi Kemijärven kylien arjen turvallisuutta ja varautumista häiriö- tai poikkeustilanteisiin.

Kemijärvellä on 28 kylää, joissa asuu n. 2 000 asukasta. Lähes puolet asukkaista on 65- vuotta täyttäneitä. Kylien asukasmäärä on vähentynyt vuosikymmenien varrella, jonka vuoksi resurssit ovat heikentyneet. Kolmannen sektorin oma valmius kriisi- ja häiriötilanteissa on tärkeää. Viranomaisten resurssit ovat rajalliset, jonka vuoksi kylien omaa valmiutta ja asukkaiden osaamista olisi lisättävä. Olennaista on myös, että valmiutta lisätään yhteistyön ja suunnitelmallisuuden kautta. Valtionvarainministeriön sivuilla todetaan, että "Sisäministeriö ja valtiovarainministeriön mukaan alueellinen varautuminen on suunnitelmallista toimintaa, jossa kunnalliset ja alueelliset toimijat, valtionhallinto, huoltovarmuuskriittiset yritykset sekä kolmas sektori valmistautuvat kriisi- ja häiriötilanteisiin sekä erilaisiin uhiin yhteistyössä ja tehokkaan viestinnän avulla. Tavoite on, että eri puolilla Suomea olisi käytössä mahdollisimman yhdenmukainen toimintamalli ja käytännöt erilaisten normaaliolojen häiriötilanteiden ja poikkeusolojen hallintaan." (www.vm.fi).

Hankkeen kohderyhmänä olisivat Kemijärven alueen kylät, niiden asukkaat, lomalaiset ja muut toimijat. Hanke toteutettaisiin tiiviissä yhteistyössä kylien järjestöjen ja yhteistyökumppaneiden sekä kaupunkiorganisaation välillä.

Hanke toteutetaan yhteistyöhankkeena. Hankkeeseen on alustavasti pyydetty mukaan Kemijärven SPR (ystävätoiminta ja ensiapu), Kemijärven VPK:n kyläjaostot ja POSKE- Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus.

Hankkeen toimenpiteinä olisi käytännönläheiset, erityisesti ikäihmiset huomioivat kyläkohtaiset kylä- ja turvallisuussuunnitelmat Lapin olosuhteisiin. Suunnitelmissa huomioidaan myös kylien turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvät investointitarpeet. Hankkeessa etsittäisiin ratkaisuja mm. ikääntyvän väestön tiedottamiseen sekä digitaalisten laitteiden käyttöön liittyviin ongelmiin yhdistämällä yhteistyökumppaneilta saamaa tietoa ja osaamista sekä toimintatapoja. Hankkeessa pilotoitaisiin erilaisia kylien turvallisuuteen liittyviä toimenpiteitä, joilla voidaan parantaa arjen turvaa ja häiriötilanteissa toimimista sekä vahvistetaan kylätason resilienssiä. Hanke huomioisi myös arjen turvallisuuden etsimällä uusia toimintatapoja naapuriaputoimintaan.

Hankkeessa lisättäisiin erilaisiin koulutuksiin, seminaareihin ja tapahtumiin maaseudun asukkaiden valmiuksia ja osaamistasoa varautumiseen ja arjen turvallisuuteen liittyen. Koulutukset suunnitellaan kyläkohtaisesti ja tarvelähtöisesti. Koulutusteemoina olisivat mm. digitaaliset laitteet ja turvallisuussovellukset sekä 72 h varautuminen, ensisammutus, ensiapu, tietoturva ja jäistä pelastautuminen.

Hankkeelle on tarkoitus hakea rahoitusta Leader Pohjoisin Lappi ry:ltä 31.5.2025 päättyvästä hausta. Hankkeelle voidaan hakea 90 % rahoitusta ja yksityinen rahoitusosuus voidaan kattaa mukaan sitoutuneiden kylien tekemällä vastikkeettomalla työllä. Hanke ei edellytä erillistä

kuntarahaosuutta, vaan se katetaan kuntien vuosittain maksamasta Leader-kuntarahaosuudesta.

Hankkeen kustannusarvioon on varattu palkkavarat osa-aikaiselle (80 %) työntekijälle 16 kuukauden ajaksi. Koulutukset toteutettaisiin ostopalveluna, johon on varattu noin 25 000 €. Hankkeen toteutusaika olisi 1.9.2025- 31.12.2026. Hanketyöntekijä rekrytoitaisiin elokuussa 2025. Kustannusarvio oheisena kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Valmistelija Hallintojohtaja Marjo Säärelä, 040 568 2130

Esittelijä Kaupunginjohtaja Solatie Dina Kemijärvi

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää hakea rahoitusta Leader Pohjoisin Lappi ry:ltä Kemijärven kylävara -hankkeelle. Hanke ei edellytä erillistä kuntarahoitusosuutta, vaan se katetaan kaupungin vuosittain maksamasta Leader-rahoituksesta.

Päätös